

Naturskyddsföreningen
Jönköping

Kretsnytt 2024

***Hälsning från styrelsen
Kallelse till kretsstämman 7 mars
Dagordning
Verksamhetsberättelse med bokslut
Program 2024***

Kära medlem!

Under året har klimatfrågan fått ett allt större utrymme i media. Dessvärre har vi tvingats läsa om hur Sveriges klimatmål monteras ner ett efter ett. Insikten om brådskan i att få ner det TOTALA koldioxidutsläppet verkar bortblåst och istället får vi höra att det ordnar vi sedan, t ex med kärnkraft. Tyvärr, sedan är redan här. Det är viktigt att så snabbt som möjligt få ner utsläppen, och om vi kommer ner till absolut NOLL vid 2030, 2040 eller 2050 har mindre betydelse. I det perspektivet spelar det heller inte så stor roll om bilen vi kör drivs av bensin eller skogsavfall. Atmosfären bryr sig inte om varifrån koldioxiden kommer – vi måste släppa ut mindre - nu!

Som om inte det räckte så hotas vårt vatten. Höga halter av PFAS har mätts upp i Vättern som är en mycket viktig dricksvattentäkt. Ansökan om att få släppa ut mer ligger på regeringens bord – i NATOs namn.

Med dessa ständigt negativa nyheter är det lätt att misströsta. Desto viktigare då att agera tillsammans – tveka inte att ta kontakt med oss eller komma på något av våra möten. Den 3-5 maj är det t ex rikskonferens här i Jönköping, ett fantastiskt tillfälle för att bli inspirerad, lära sig mer och träffas. Tema kommer vara vatten – men mycket, mycket annat kommer ingå. Och en av de viktigaste saker vi faktiskt kan göra är att ta till oss och förmedla kunskap.

Glöm inte njuta av vår underbara natur – och vet att just du spelar roll!

Tack för Ditt medlemskap.

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Jönköping

Bli aktiv i Sveriges största miljöorganisation!

Vi vill gärna bli fler aktiva i det lokala arbetet, i styrelsen eller i arbetsgrupper.

NATURSNOKSLEDARE och NATURGUIDER är särskilt välkomna!

Är du intresserad? Kontakta ordföranden eller någon i styrelsen!

Se nästa sida.

Välkommen till mingel för medlemmar och andra nyfikna!

12 februari och 3 september, Studieförbundet, Rosenbergsgatan 6, kl. 17:00

Ta chansen att träffa oss i styrelsen och andra medlemmar. Vi bjuder på fika och pratar om natur och miljö och hur vi kan skapa ett grönare och skönare Jönköping.

Vi ses!

Styrelse och arbetsgrupper 2023

Föreningens program och aktiviteter genomförs inom styrelsen eller i ett antal arbetsgrupper som arbetar självständigt under styrelsen. Styrelsen sammanträder regelbundet och ansvarar för föreningens verksamhet och ekonomi. Styrelsen representerar föreningen i olika sammanhang, agerar remissinstans i kommunala frågor med mera.

Styrelsen har haft följande medlemmar: Anna-Karin Holmér, Karin Falk Dreier, Pia Larsson, Magdalena Hellstedt och Maya Windefors. Som ersättare har ingått Birgitta Nilsson, Anders Berthling och Martin Almberger.

STYRELSEN

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

Kretsens officiella e-postadress:

jonkoping@naturskyddsforeningen.se

HUT- gruppen

Hållbar Utveckling - verkar för hållbara konsumtionsmönster.

Kontakt: Karin Falk Dreier

Tel: 073-390 86 16

E-post: karin.falk.dreier@gmail.com

PLAN-gruppen

Huvuduppgift är att yttra sig i ärenden som rör exploatering av mark och vatten inom kommunen.

Kontakt: Pia Larsson

Tel: 070-819 95 87

E-post: pia_larsson@outlook.com

NATURVÅRDS-gruppen

Arbetar med att öka kunskapen om naturvärden och naturvård inom föreningen och följer utvecklingen inom kommunen på området.

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

KEMIKALIE-gruppen

Arbetar med frågor kring kemikalier och miljögifter.

Kontakt: Anders Berthling

Tel: 070-543 82 75

E-post: berthlinga@gmail.com

KLIMAT-gruppen

Huvudsyftet är att lyfta frågor som rör klimatförändringar.

Kontakt: Karin Falk Dreier

Tel: 073-390 86 16

E-post: karin.falk.dreier@gmail.com

NATURSNOKARNA

Syftet är att väcka intresset för naturen hos barn 3 -7 år och deras familjer, genom spännande och roliga möten i naturen.

Kontakt: Vakant för närvarande.

facebook.com/natursnokarjonkoping

Kallelse till kretsstämma 7 mars 2024

Medlemmarna i Naturskyddsföreningen i Jönköping kallas till kretsstämma.

Alla gamla och nya medlemmar är hjärtligt välkomna!

Studieförbundets lokaler, Rosenbergsgatan 6, Jönköping.

Torsdag 7 mars kl. 18.00

- Årsmötesförhandlingar.

- Program:

Stefan Lundvall från Jönköpings

Odlingar kommer att berätta om vad de gör lokalt för att bidra till en mer hållbar livsmedelsförsörjning. Det kommer att handla om odling av svamp i kaffesump och akvaponisk odling av grönsaker och fisk samt även en del utblickar nationellt och globalt.

www.facebook.com/JkpgOdlingar

- Vi bjuder på fika.

Dagordning

1. Kretsstämmans öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för stämman
3. Val av två justerare för stämman
4. Fråga om stämmans behöriga utlysande
5. Godkännande av dagordningen
6. Verksamhetsberättelse för 2023
7. Fastställande av resultat- och balansräkning
8. Revisorernas berättelse
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Fastställande av budget för 2024
11. Fastställande av antal styrelseledamöter och suppleanter för 2024
12. Val av kretsordförande
13. Val av ordinarie ledamöter
14. Val av suppleanter
15. Val av revisorer
16. Val av revisorssuppleanter
17. Val av ledamöter i Ingaryds Natur
18. Val av valberedning
19. Motioner och propositioner
20. Val av ombud till länsstämman
21. Övriga ärenden
22. Kretsstämman avslutas

Verksamhetsberättelsen och bokslutet publiceras på föreningens webbsidor <http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se> under **Kretsnytt 2024** eller kan på begäran erhållas via kassören per e-post pia_larsson@outlook.com!

Om du vill ha kontinuerlig information måste vi ha din mejladress.

Verksamhetsberättelse 2023

Styrelsen för Naturskyddsföreningen lämnar härmed följande redovisning för verksamheten under sitt 69:e verksamhetsår.

Styrelsen

Under året har det hållits sju protokollförda styrelsemöten samt två informella möten, i april och i samband med avslutningen i december. Kontakt har skötts via e-post och telefon.

Ordförande

Anna-Karin Holmér

Vice ordförande

Karin Falk Dreier

Kassör

Pia Larsson

Ledamöter

Magdalena Hellstedt

Maya Windefors

Mötessekreterare

Karin Falk Dreier

Maya Windefors

Suppleanter

Birgitta Nilsson

Anders Berthling

Martin Almberger

Revisorer

Hans-Werner Stoffers

Jan Sidenvall

Representanter för Ingaryds Natur

Anna-Karin Holmér fr.o.m. årsmötet

Elisabeth Lundberg fram till årsmötet

Birgitta Nilsson

Ansvarig hemsida

Elin Nordström fram till oktober

Information inför val av styrelsen

Ordförande väljs på ett år, ledamöter väljs på två år, suppleanter på ett år.

I tur att avgå

Anna-Karin Holmér

Maya Windefors

Pia Larsson

Birgitta Nilsson

Martin Almberger

Anders Berthling

Medlemsutveckling 2023

Jönköpingskretsen bestod av 1461 medlemmar den 31 december 2023 (som jämförelse hade vi 1481 medlemmar i december 2022).

Redovisning av kretsens sammankomster och aktiviteter 2023

Klimatgruppen

Studiecirkel om klimatet

Vi startade det nya året 2023 med att planera för en studiecirkel baserad på "Klimatboken", skapad av Greta Thunberg och just utgiven. Anna-Karin Holmér och Louise Hansson höll i cirkeln som genomfördes under våren med sex tillfällen och ca 15 deltagare, i samarbete med Studieförbundet, som var vänliga att bekosta böckerna för alla deltagare. Cirkeln var helt gratis, inklusive böcker, och Louise Hansson bjöd på fikat, tack Louise!

Mötena var välbesökta med livliga diskussioner. Baserat på detta föddes tanken att ha någon form av medlemsmöten – "klimatfika" – under hösten. Anna från Studieförbundet presenterade då deras koncept "Café Planet". Det är ungefär detsamma som vi hade tänkt oss, någon form av aktivitet (t.ex. film, presentation etc.) följt av fika och prat. Det skulle vara öppet för alla samlingsföreningar under Studieförbundet att turas om att vara värdar till de olika mötena, och Studieförbundet som paraplyorganisation skulle hjälpa till med arrangemanget. Vi bestämde oss för att prova på detta! Av olika skäl kunde starten inte ske på hösten som tänkt, utan Café Planet kommer igång i januari 2024.

Föredrag på temat klimat

Under året har fyra föredrag arrangerats i samarbete med Jönköpings Stadsbibliotek:

Februari: **Klimatkrisen – än finns det hopp** *En guidning i klimatkrisens utmaningar i omställningen till ett postfossilt samhälle* med Staffan Laestadius. Staffan Laestadius är professor emeritus från KTH inom nationalekonomi och industriell utveckling och har arbetat inom institutet för framtidsstudier, i statsrådsberedningen och är också med i styrelsen för Global Utmaning. Han har skrivit tre böcker om klimatförändringarna. Den senaste är *En strimma av hopp – 2021*.

I samband med det välbesökta föredraget (ca 75 personer) på Stadsbiblioteket höll Staffan också föredrag på Jönköpings Universitet JU för ett 35-tal studenter, forskare och doktorander, och ett föredrag på ED-gymnasiet för ett drygt hundratal gymnasieelever. Det hela var mycket uppskattat och lärorikt och gav grunderna till klimatkrisens utmaningar, hur vi kommit att bli så gravt fossilberoende och vad som redan under innevarande decennium kan och måste göras i omställningen till ett postfossilt samhälle. Behovet av brådska påpekades starkt och att slutåret för att nå målet var mindre intressant än hur snabbt vi kunde lyckas begränsa utsläppen. Det är hur mycket vi kan begränsa de TOTALA koldioxidsläppen som spelar roll – inte hur snabbt vi kommer ner till noll.

Mars: **Tillbakablick från ett hållbart 2050** med Fredrik Warberg, Tidsverkstaden. Fredrik gav konkreta exempel på hur ett hållbart samhälle, med fokus på Jönköping, skulle kunna se ut och vägen dit. Den efterföljande diskussion var mycket god, där Fredrik besvarade publikens funderingar genom att plocka ytterligare fakta ur sin stora verktygslåda, och många psykologiska aspekter bollades. Det framgick från forskning att en förutsättning för en framgångsrik omställning speciellt var rättvisaspekten. Vi är ganska nöjda så länge vi inte tror att någon annan har det bättre på vår egen bekostnad. Detta är en mycket viktig aspekt att ha med i framtida miljöarbete. Något annat mycket viktigt som kom fram var att det tvärtemot vad många tror inte behöver bli ett ”sämre” samhälle pga. klimatomställning. Det framtida samhälle som målades upp var inte bara grönare och mer hälsosamt rent fysiskt utan satte människa, djur och natur i fokus på ett mycket eftertraktansvärt sätt – man skulle gärna vilja leva där! Ett mycket inspirerande föredrag tyckte många.

Oktober: **Hållbar konsumtion – vad får vi till middag?** Annika Carlsson-Kanyama, docent KTH. Annika redovisade sin forskning på området, som sträcker sig ända från 90-talet, med fokus på mat, inredning och resor. Temat var att göra en omställning givet oförändrad hushållsbudget. Vi kunde konstatera att det viktigaste för hållbar matkonsumtion är att minska andelen kött och minska svinnet och att hellre ta tåg än flyg. Återbruk är också viktigt. Maten behövde inte bli varken sämre eller dyrare och semestern behövde inte bli tråkigare! Vi tar fasta på detta och kör igång en matlagingskurs på temat Klimatsmart mat, med start i februari 2024.

November: **Transport i Jönköping – hållbart och effektivt** med Anders Roth, mobilitets- och transportexpert från IVL Svenska Miljöinstitutet och tidigare miljöchef på trafikkontoret i Göteborg. Anders var också sekreterare i Klimaträttsutredningen.

Föredraget följdes av panelsamtal med Anders Roth, Ann-Marie Nilsson kommunstyrelsens ordförande och Christina Stenberg stadsbyggnadsdirektör. Carl-Johan Sjöberg, trafikdirektör på Länsstrafiken, hade också tackat ja men tvingades lämna återbud pga. sjukdom. Moderator var Erik Lindfeldt. Erik är journalist och har stor kunskap inom såväl politik som natur och miljö och har även ett förflutet som mycket aktiv fältbiolog. Erik ledde oss genom ett intressant samtal. Vi på Naturskyddsföreningen konstaterade dock att det finns anledning att följa upp kommunens och regionens ambitioner på trafikområdet.

Vi har haft ett rådgivande Teamsmöte med Anders Roth i december, baserat på informationen från föredraget. Ett förslag är att genomföra en acceptansstudie bland kommuninvånarna i syfte att ingjuta mod i våra politiker för potentiellt kontroversiella åtgärder, alternativt utöva

påverkanskampanj – de måste representera alla, inte bara de som skriker högst. Detta ligger i riktlinje med Riksföreningens fokustema *Bryt bilberoendet*.

Klimatgruppen/nätverket SKOJ (Samverkan för Klimatomställning i Jönköping) har haft flera träffar under första halvan av året, men har sen haft ett uppehåll. Samarbete med FridaysForFuture Jönköping och Rebellmammorna har skett vid enstaka tillfällen. Kontaktperson för Naturskyddsföreningens klimatgrupp är Karin Falk Dreier.

Kemikaliegruppen

Inga aktiviteter har genomförts i kemikaliegruppen under 2023. Kontaktperson i kemikaliefrågor är Anders Berthling.

HUT-gruppen

Gruppen för Hållbar UTveckling är löst sammansatt och arbetar främst med frågor inom riksföreningens Handla Miljövänligt-nätverk. HUT-gruppen har inte haft fysiska träffar. Enskilda personer har ställt upp på de olika aktiviteterna. Karin Falk Dreier är kontaktperson.

Den 22 april ordnades **Fixarlördag – laga och återbruka** på Jönköpings Läns Museum. En kreativ dag med lagnings- och återbrukstema med fokus på minskad konsumtion av nyproducerade varor. Dagen innehöll workshops och förevisningar på temat lagning och odling. Dessutom föredrag med workshop om naturlig hudvård. I samarbete med Hemslöjdsförbundet, läns museet, Jönköpings kommun och stadsodlarföreningen. Karin Falk Dreier samordnade aktiviteterna.

Miljövänliga veckans tema var **Byt till Eko** med fokus på Ekofrukost och Ekologisk ost.

Den 17 oktober besöktes Stora **Coop på Asecs** med information om ekologisk mat med provsmakning av ekologisk ost. För genomförandet svarade Karin med hjälp av Pia, Maya och Birgitta.

Ett samarbete med Friskis & Svettis resulterade i **Grön lördag** den 21 oktober i deras city-lokaler. Dagen innehöll information om ekologisk mat, försäljning av ekologisk frukost, prat och förevisning på temat textilvård och loppis. Karin ansvarade med hjälp av frivilliga från Friskis.

Naturvårdsgruppen

Under året har Anna-Karin Holmér och Magdalena Hellstedt representerat kretsen i det kommunala **Naturvårdsrådets möten**. Mötena leds av kommunekologen Sandra Broström. Här följer korta noteringar om vad som avhandlats under året:

- Ängen på Tabergs västra topp har försämrats. Diskussion pågår mellan tekniska kontoret, stadsbyggnadskontoret och Botaniska sällskapet.
- Tema TRÄD: FN:s hållbarhetsprogram har 184 prioriterade hållbarhetsmål och för miljö finns tre inriktningar: 1) klimat och energi 2) nyttjande av naturresurser 3) hållbar konsumtion och produktion. Ekosystemtjänster: Internationellt mål om 30 % krontäckning i tätorter, alla ska ha max 300 meter till grönområde och kunna se tre träd från sitt bostadsfönster. Nationella mål finns för jätteträd, hålträd och äldre träd. Länsstyrelsen har inventerat 150 000 träd i länet. Att bevara särskilt skyddsvärda träd är det mest centrala. Träden läggs in i Artportalen. Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet kan inte genomföras pga. brist på pengar. Ett veteraniseringsprojekt bedrivs av kommunen och har utfallit bra. Fortsätter under 2024.
- LONA-projekt: Restaurering av Hakarps kyrkängar och Ölmstads björkhagar. Inventering av häckande kungsfiskare, gäddinventering i Södra Vättern, multifunktionell golfbana, fältinventering sandmiljöer, våtmarksinventering i Tranebo, fladdermusfilm. Nu är LONA pausat, inga pengar finns. Ytterligare 5 projekt står på tur.
- En enklare revidering av Naturvårdsprogrammet görs 2023-2024. Nytt program 2029.
- Årlig fladdermusinventering i Tabergsgruvan hittade 459 i januari 2023. Fem artbestämdes, 10 stycken okända i rapporten.
- Broschyr med information om alla naturreservat i kommunen tas fram.
- Förslag på naturreservat inom A6-området för friluftsliv kommer lämnas till politiker i slutet av 2023.
- Naturvårdsarbete: Restaurering av äng på A6-området som gränsar till Strömsbergsreservatet. I framtiden slåtter med upptagning av hö. Rotkapning av sly vid Rocksjön. Djurhotell ska placeras i kommunen. I Ölmstad slåtter med häst. Senare betas ängen.
- Naturguidningar 2023. Broschyr.
- Förslag att stadsbyggnadsnämnden ger naturvårdspriset till Sportfiskarnas ungdomsverksamhet i Jönköping.
- Restaurering av dammarna i Dunkehallaån, enligt beslut från Miljödomstolen.
- Fältträff med Naturvårdsrådet på Odensberg, Vattenledningsvägen.
- Parksliden Friardalen – ingen åtgärd pga. närhet till bostäder. Beståndet här har funnits i 20 år, sprider sig inte om det får vara orört. Vid testplatser utmed Munksjöpromenaden har man lagt över dukar, väntar 20 år och utvärderar sen.

- Skötselråd Rocksjön naturreservat: Skyltar som ordentligt klargör förbud mot paddling mellan Rocksjön och Munksjön ska sättas upp. Aktualiseras pga. ombyggnation av bron på Herkulesvägen och dämnet där. Även motordrivna fordon är förbjudna.

- Inom Naturreservat Junebäckens källor har beviljats dispens för fjärrvärmeledning, dras från Jordbron. Naturvärdesinventering har gjorts. En del schakt och sprängningar kommer att ske trots användning av gammal ledningsgata. Arbetet utförs 2024.
- Fungaväkteri genomförs som samarbete mellan Länsstyrelsen, kommunen och frivilliga. Ängssvampslokaler som finns ska ingå i försöket. Kontaktperson är Anders Hildingsson på Länsstyrelsen.
- Sandmiljöer behövs för drygt 300 rödlistade arter. Öppna sandmiljöer är kommunal ansvarsbiotop. Kommunen äger flera nedlagda sandtag, fem är intressanta. Studiebesök har gjorts i Bokhultets biparadis i Växjö kommun. Kommunfullmäktige har anslagit medel och biparadis blir verklighet med start 2024
- Missfärgade dammar i Vattenledningsparken. Miljökontoret kontaktat berörda, uppföljning pågår. Avvattningsåtgärder på Hedenstorp Östra har skapat erosionsproblem och påverkan på vattenkvaliteten. Kraftiga regn och utveckling av verksamhetsmark är orsaken. Svårlost problem som borde ha uppmärksammats redan i detaljplanearbetet. Även smådjur och groddjur har påverkats. Motsvarande problem finns för Lillån i Bankeryd. Kommunen och Trafikverket har ett samarbete kring vägplanen.
- Inventering på Ingaryd av ängar och marker runtomkring området, som inte ingår i naturreservatet. Äldre inventeringar kan finnas i Folkrorelsearkivet. Länsstyrelsen kan ställa upp, men pengar saknas.
- Rövning av kanotled i Tabergsåsån. Rövning av höga buskar, höga träd, stockar, invasiva arter. Måttlig påverkan av fågellivet, hänsyn tas till djurlivet.
- Huggning av skog har inte skett under hösten pga. väta. Huggning kommer att ske vid tjäle. För information sök ”skogsåtgärder” på kommunens hemsida.
- Inventering av kungsfiskare. Kommunen vill tillskapa häckningsplatser.
- Rening av läkemedelsrester genom ozonoxidation sker i Linköping. Naturskyddsföreningen önskar att detta införs i Jönköping. Frågan vidarebefordras till ansvarig i kommunen.

- Frågan om PFAS-halter i Vättern och vilka riktvärden som gäller. Vattenhandläggare Måns Samuelsson informerar.
- Mindre damm i Strömsberg behöver åtgärdas pga. regn. Ytterligare en är igenvuxen. Syftet med dammarna är att minska näringstransporterna till Strömsbergsdammen.

Invasiva växter

I Naturvårdsrådet har vi föreslagit att en grupp ska kunna ”adoptera” ett naturområde i syfte att bekämpa invasiva växter. Det skulle göra nytta för den biologiska mångfalden och ge våra medlemmar möjlighet att samlas kring en konkret uppgift, ge kunskap, social samvaro, naturupplevelse och tydligt resultat. Förslaget togs emot väl av reservatsförvaltare och kommunekologer. Hallby pekades ut som ett lämpligt område – där planerar kommunen att skapa ett ”biparadis”, och där finns en hel del invasiva växtbestånd som hämmar pollinatörernas utveckling. Vi kommer gå vidare med detta förslag i samarbete med kommunen med start under vår/försommar. Anmäl gärna om ni är intresserade av att delta.

Anna-Karin har varit i kontakt med Alexandre Antonelli, angående ett AI-verktyg (Artificiell Intelligens) för att bestämma bästa platsen för naturreservat och identifiering av skyddsvärda områden. Alexandre är professor i Biologi vid Göteborgs Universitet och verksam både på Botaniska Trädgården i Göteborg och Royal Botanic Garden i Kew (London) och har varit vänlig nog att skicka länk till detta verktyg plus tipsat om en kollega som kan hjälpa oss vid behov. Vi tog upp i Naturvårdsrådet om kommunen skulle vara intresserad av att testa att använda detta verktyg, vilket bemöttes positivt. I första hand ville man titta på redan föreslagna nya reservat och verifiera deras lämplighet. Arbetet kommer att påbörjas under våren med att försöka behärska AI-verktyget.

Foto: Erik Schütze

Utter i Rocksjön. Från kommunens information om reservatet.

Föreläsning om Uttern med Börje Gunnevik

Det Börje inte vet om uttern är nog inte värt att veta. Och så intressant att vi har den så nära in på knutarna – bara veckorna innan så siktades den av fågelskådarna vid Rocksjön. Vi lärde oss dock att uttern flyttar sig över ett ganska stort revir, ca 1-1,5 mil i diameter. Det skapar problem med passage över trafikleder, eftersom uttern inte gärna vill gå i tunnlar som byggs under vägar. Den vill gå över vägen av någon anledning. Så kör försiktigt om ni passerar ett vattendrag där det kan finnas utter! Något annat som förvånade var att, trots att uttrar tillbringar största delen av sina liv i vatten, så kan inte ungarna simma – de måste gå simlektion med mamma utter. Mycket charmigt visat på film!

Vi tackar Studieförbundet som bekostade föredragsarvodet och administrerade och Bankerydskretsen för det goda samarbetet i planering och genomförande.

Biologiska mångfaldens dag firades i Huskvarna Folkets park den 21 maj under temat FörVilda Folkets park. Biosfärområdet Östra Vätterbranterna hade tillsammans med Huskvarna Folkets park tagit initiativet till projektet. En mängd olika aktörer samverkade för att belysa vikten av den biologiska mångfalden under denna söndagseftermiddag för stora och små. Naturskyddsföreningen tillsammans med butiken Bikupan var med och bjöd på smakprov från naturen och anordnade tipspromenad. Folkparken vill bli ett skyltfönster och bidra med inspiration för alla att agera för den biologiska mångfalden. Tanken är att denna aktivitetsdag ska bli återkommande.

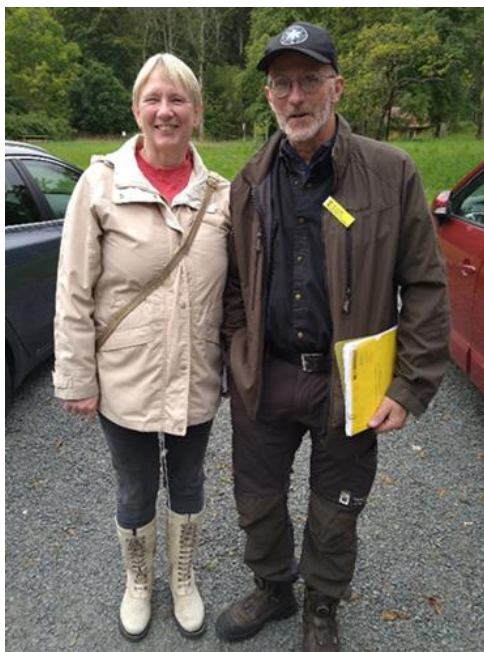
Guidade vandringar

Vid två tillfällen genomfördes guidad vandring på temat **Invasiva Arter** med utgångspunkt från Öxnegården. Elin Hård, biolog och på somrarna guide på Store Mosse, guidade. Här fick vi bland annat lära oss hur viktigt det är att rapportera in till Artportalen.se när vi ser invasiva växter och att det enkelt gick att göra via en APP som automatiskt tog ens position.

I september ordnades en visning av **Naturskyddsföreningens gård Ingaryd**. Gården ägs av naturskyddsföreningens kretsar i Jönköping och Huskvarna genom föreningen Ingaryds Natur. Nästan hela gården ingår i ett naturreservat som förvaltas av länsstyrelsen. Gården sköts av Ingaryds Vänner som genom åren renoverat flera av byggnaderna. Roland

Gunnarsson från föreningen Ingaryds Natur visade de renoverade byggnaderna och guidade runt på gården.

Elin Hård höll under **Skogsveckan**, tillsammans med Anna-Karin, även i en guidad tur i Jönköpings kommuns senaste naturreservat **Junebäckens Källor**, som ligger vid Vattenledningsparken. I samband med detta hade vi också en ”vandrande poängpromenad” där vi hade med oss tipsfrågorna och skickade runt dessa vid lämpliga stopp på vår vandring. Fina priser i form av Naturskyddsföreningens årsböcker delades ut till guide och vinnare.

Under skogsveckan arrangerades också i samarbete med Huskvarnakretsen och Ingaryds Vänner en guidad **vandring i Ingaryds Naturreservat**, med ingen mindre än reservatsansvarige Kjell Mohlin från Länsstyrelsen. Under tre timmars utflykt, som kändes som betydligt mindre, hittade vi rara växter och lummig vitmossa och lärde oss mycket om reservatsskötsel. Intressant att veta var att vid tiden innan granodlingarna började, och då den mesta skogen såg ut som i reservatet, så var granbarkborre en näst intill utrottningshotad art. Det är alltså inte naturreservatens fel att det finns mycket granbarkborre. Också intressant att veta att vid den mäktiga barrskogen i sydsydöstra delen av reservatet fanns det förr ytterligare minst ett lika stort område med mäktiga träd. Men så gjordes en skogsavverkning på intilliggande område utanför reservatet och ca 700 träd i reservatet föll i nästa storm – ovana vid den nya vindriktningen. Naturen existerar inte som isolerade områden oavsett de gränser vi människor sätter upp. Passa gärna på att njuta av den mäktiga barrskogen som står kvar! Kjell Mohlin tackades med ett exemplar av Klimatboken, som mottogs förväntansfullt.

Plangruppen

Föreningens främsta intresseområden när det gäller planfrågor rör naturvärden, men även samhällsplaneringsfrågor som infrastruktur, bebyggelseutveckling, kollektivtrafik, cykelvägar etc. tas upp. Yttranden i överklagningsärenden och planfrågor kräver ofta mycket tid för att sätta sig in i frågor, delta i samrådsprocesser och att skicka in skriftliga synpunkter. Vi måste därför begränsa oss i urvalet av planer.

Översiktsplan del 2

Föreningen har lämnat ett samrådsyttrande över kommunens Översiktsplan för mindre tätorter och landsbygden – del två av Utbyggnadsstrategi 200 000 invånare. Pia Larsson har också bevistat ett samrådsmöte i Tenhult den 15 maj.

Föreningen noterar att visioner och strategier i mycket synes väl genomtänkta och hållbarhetsaspekter har fått ett större genomslag än tidigare. Trots detta blir det emellanåt svårt att se vad kommunens vilja är och hur välvilliga önsknings ska bli verklighet. Speciellt gäller detta infrastruktur och transporter. Det går inte att bortse ifrån att kommunens vision om att Jönköping år 2030 är södra Sveriges nav och en knutpunkt med goda kommunikationer i sig skapar många problem som i dagsläget är svårlösta och osäkerheten om bättre lösningar i framtiden är mycket stor.

Kommunens val av orter för utbyggnadsåtgärder tycks till stor del ligga i linje med strategin att förse näringslivet med expansionsutrymme, även om det finns andra argument för de utvalda huvudorterna. Naturskyddsföreningen har inga invändningar mot Bottnaryd och Tenhult som huvudorter för utbyggnad och förbättrad service. Däremot är föreningen som tidigare starkt kritisk till att ta i anspråk området kring Nissans källflöden i Västra Jära som nytt verksamhetsområde. Det föreslagna området är dubbelt så stort som Torsvik. Naturskyddsföreningen förordar att endast delen norr om riksväg 40 exploateras och då med hänsyn till bl.a. Dumme mosse.

Samrådsyttrandet tar också upp ny järnväg Byarum-Tenhult, som inte nämns i översiktsplanen! Trafikverkets utredningar visar att alla alternativa sträckningar berör Ingaryd, stryker utmed reservatsgränsen, tar en mindre del i anspråk och skapar en barriär till det populära friluftsområdet. Trafikverkets utredare uttrycker bekymmer över detta faktum, men något förslag till lösning syns ännu inte. Översiktsplanen innehåller heller inte någon information om förbifart Tenhult-Barnarp.

Föreningen instämmer i behovet av kompletterande utredningar och anpassningar som föreslås i hållbarhetsbedömningen. Speciellt intressant vore en utredning av hur de större tätorterna kan byggas ut i attraktiva naturnära lägen samtidigt som de gröna värdena värnas och utvecklas. Hållbara transporter, möjligheter att förverkliga överföring av gods på järnväg och tydliggörande av hur pendlingsmöjligheterna ska förbättras är andra angelägna områden att utreda.

Yttrandet kan läsas i sin helhet på föreningens hemsida.

Bergtäkt

Föreningen har lämnat ett samrådsyttrande till konsultföretaget Enigo, Norrköping över Skanskas kommande tillståndsansökan för bergtäkt på Källarp 2:1 och 1:3 på Torsvik nära Granarpssjön. Vi har påtalat värdefulla arter i området såsom sandödlor, sjöhjortron, storlom och törnskata, och farhågor och hot om påverkan vid utbyggnad av Torsvik som nämns i kommunens naturvårdsprogram. Vidare har risker för påverkan av enskilda vattentäkter och ökat buller tagits upp. Borttagandet av trädskiktet mellan Torsvik och Granarpssjön skulle avsevärt förvärra befintliga problem.

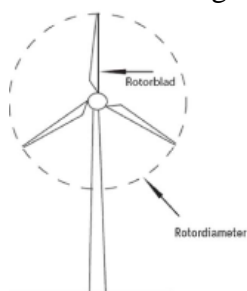
Bron till Rocksjön har behandlats tidigare men ärendet blev återigen aktuellt då Vatten & Samhällsteknik fått ett utredningsuppdrag från kommunen om ombyggnad av bron. Vi ombads lämna synpunkter till konsulten, och skickade in samrådsyttrandet och äldre skrivelser som bl.a. innehåller påpekande om konsekvenser av att ta bort dammluckorna och tillåta passage under Herkulesvägen med anledning av bl.a. fåglarnas häckningstider, vilket framgår av reservatsföreskrifterna.

Sveriges Television (SVT) hörde av sig med anledning av **tysta områden** i Jönköpings län och undrade om Naturskyddsföreningen tar hänsyn till detta när vi behandlar PLAN-ärenden. Vi svarade att det inte har gjorts tidigare, men kan bli aktuellt beroende på förslag till nya järnvägsbanor.

Frågor från medlemmar:

Naturskyddsföreningen blir ibland kontaktad av medlemmar med frågor som rör natur- och miljö, ofta i samband med kommunens planering eller miljöarbete:

Jönköpings kommun har påbörjat ett arbete med att förändra hela **sjösystemet** Källenäsjön, Hägnen, Svartegöl, Sågevikssjön och Kattån ner till Gunnarhemssjön samt våtmarkerna i det berörda området i Mulserydstrakten, skrev en medlem till oss. Via kontakt med kommun-ekolog Sandra Boström lyckades vi påskynda svar från vattenhandläggare Måns Samuelsson om det utredningsarbete som pågår i Nissans avrinningsområde.

Vindpark Långhult

I mitten av december fick vi möjlighet att yttra oss över Swecos samrådsunderlag inför förslag till etablering av en vindpark i Långhult/Lunnarsbo i Jönköpings och Gislaveds kommuner. Det är det norska företaget Fred. Olsen Renewables som vill bygga maximalt 30 vindkraftverk, uppdelat på två områden. Ärendet har föranlett frågor från medlemmar och vi har delat med oss av fakta och de naturvärdesbedömningar som finns gjorda i Jönköpings kommuns naturvårdsprogram och de konflikter vi uppenbart ser på flera platser. Ett yttrande kommer att lämnas i slutet av januari 2024.

Natursnokarna

Natursnokarna är en verksamhet för barn i åldern 3 - 7 år tillsammans med föräldrar eller någon annan vuxen. Tanken är att tillsammans upptäcka naturen och väcka intresse för natur och miljö. Under 2023 har verksamheten legat i träda på grund av att vi saknar snokledare. Förhoppningen är att vi ska kunna fortsätta så snart vi hittat nya intresserade personer som vill jobba med Natursnokarna.

Ingaryds Natur

Föreningen Ingaryds Natur äger fastigheten Ingaryd som till största delen är naturreservat som sköts av länsstyrelsen. Gården inkluderar diverse byggnader, betes- och hagmarker som utarrenderas till lantbrukare för naturbete, och ett större skogsområde.

Under året föreslogs att Huskvarnakretsen skulle slås ihop med Jönköpingskretsen och viss turbulens uppstod om hur Huskvarnakretsens ”andel” i Ingaryds Natur i så fall skulle ”fördelas”. Ingaryds Vänner uttryckte starka önskemål om att bli fullvärdiga medlemmar (dvs. delägare) av Ingaryds Natur, istället för att som nu bara vara representerade i styrelsen. Detta är i nuläget inte möjligt pga. Ingaryds Naturs stadgar där endast kretsar i Naturskyddsföreningen tillåts som medlemmar. Resultatet blev att Huskvarnakretsen istället återuppväcktes och efter möte med Naturskyddsföreningens riksförening beslöts att Måns Lagerlöf, kanslichef, skulle anlita en jurist för att föreslå nya stadgar för Ingaryds Natur med speciellt fokus på att även tillåta Ingaryds Vänner som medlemmar och vad som ska hända om någon medlem lämnar Ingaryds Natur eller om Ingaryds Natur upplöses.

Nytt stadgeförslag har vid utgången av 2023 ännu inte presenterats. Vi har därför till vår besvikelse ännu inte kunnat ta ställning till något stadgeförslag, eller kunnat förbereda för en sådan stadgeändring. Vi fortsätter arbetet under 2024.

En annan viktig aktivitet för Ingaryds Natur under 2023 var att säkra utrymningsvägar i huvudbyggnaden vid brand. Det har nu landat i att ytterdörren kommer att byggas om. Åtgärden har godkänts av brandskyddsinspektör. Vi tackar speciellt Maya Windefors för goda tips och råd i gott samarbete med Ingaryds Vänner. För ytterligare information om verksamheten på Ingaryd hänvisas till Ingaryds Naturs verksamhetsberättelse.

Beslut om sträckning för ny järnväg Byarum-Tenhult har inkommit, och kommer att inkräkta på Ingaryds mark. Informationsmöten har beivrats under året av Pia från Jönköpingskretsen. Skriftliga synpunkter har tidigare lämnats av Ingaryds Natur och Ingaryds Vänner. Vid kommande detaljplanering är det viktigt att lösa frågan om passage till Ingaryds gård eftersom järnvägen kommer att skära av gården från Tenhult.

Övriga aktiviteter

9 mars

Kretsens årsstämma

Årsstämman gästades av Simon Jonegård, som berättade om renovering av husen i Grenåsa by och den byggnadsvårdsbutik han driver där. Anna-Karin Holmér valdes till ordförande.

25 mars

Stefan Sundström uppträdde på kulturhuset Spira och ville gärna ha med medlemmar av Naturskyddsföreningen i anslutning till konserten. Mot fribiljetter deltog några ur styrelsen och gjorde reklam för föreningen.

8 maj och 20 september Medlemsmingel

Mingelträffen i maj ägde rum i Knektaparken då även kubbspel utövades under ledning av Moa Berglund.

10 maj

Årsstämma i Ingaryds Natur

Årsstämman genomfördes på Ingaryds gård. Pia Larsson, Maya Windefors och Ola Hellman var kretsens ombud på stämman. Anna-Karin Holmér valdes till ny ordförande i Ingaryds Natur. Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar visade Roland Gunnarsson, Ingaryds Vänner, bilder på vad som hänt på gården under året.

Trekretsmöten

Under året har två träffar ägt rum med kommunens tre kretsar, Bankeryd, Jönköping och Huskvarna-Gränna. Gemensamt program har diskuterats liksom kommande Rikskonferens i Jönköping 3-5 maj 2024.

Samarbete med andra naturinriktade föreningar

Kretsen söker gärna samarbete med andra föreningar med natur- och miljöintresse. Under året har kretsens medlemmar kunnat delta i Bankerydskretsens naturvandringar och Ingaryds Vänners programverksamhet. Fågelklubben, Botaniska Sällskapet, Strömsbergsföreningen, Kooperativa butiken Bikupan och Friskis & Sveltis är andra samarbetsparter.

Representation

Riksföreningen

Karin Falk Dreier deltog i maj i Temahelg om mat och jordbruk och riksupptakt för Miljövänliga veckan på Naturskyddsföreningens Rikskansli på Åsögatan i Stockholm. Anna-Karin Holmér deltog i juni på Riksstämman i Västerås, där Naturskyddsföreningens nya ordförande valdes. Hon heter Beatrice Rindevall. Anna-Karin och Pia har deltagit i zoomkonferenser på temat Spaning.

Länskontakt Handla Miljövänligt

Nätverket Handla Miljövänligt är öppet för alla intresserade medlemmar i hela landet. Varje län har en kontaktperson för nätverket. Marianne Frick, Vaggerydskretsen, är länets kontaktperson.

Regional kontaktperson för Bra Miljöval

Vi saknar en person som kan genomföra BRA MILJÖVAL-kontroll i kommunens fem Willys-butiker på uppdrag av Riksföreningen. Det som kontrolleras är miljömärkning, sortiment och butikernas eget miljöarbete. Pia Larsson, tidigare kontrollant, kan stötta upp med information.

Bosse

Naturskyddsföreningens länsförbund i Jönköpings län

Lars Lindfors, Nässjöskretsen, är ordförande i styrelsen. Från Jönköpingskretsen ingår Richard Almers i styrelsen. Länsförbundet anlitar Bosse Bergenholtz från Värnamokretsen som verksamhetsutvecklare. Länsförbundets årsmöte var förlagt till Värnamo med efterföljande guidning i Apladalen.

Den 25 februari anordnades en kretsstyrelsekonferens i Nässjö. Pia Larsson och Anna-Karin Holmér deltog för kretsen. Mötet leddes av vice ordföranden Katarina Hjalmar med assistans av verksamhetsutvecklare Bosse Bergenholtz.

Som representanter för länsförbundet har Anna-Karin Holmér och Pia Larsson deltagit i länsstyrelsens Miljömålsarbete i arbetsgruppen Tätorter och Tätortsnära miljöer med start under sommaren. Arbetet har rört sig kring utarbetande av en Grön Handlingsplan. Förslag på plan färdigställs i början av 2024 för en första remissrunda.

Anders Berthling har under året deltagit i Länsstyrelsens klimatråds fokusgrupp Förnybar Energi, Jordbruk och Skog (FEJS). Under februari deltog Anna-Karin Holmér som ersättare för Anders i Klimatrådets workshop för samverkansforskning. Under efterföljande möten har Anders deltagit och fokus har bland annat varit framtida fordonsbränslen, såsom vätgas. Anders kommer i januari 2024 att hålla ett föredrag om detta i Café Planet tillsammans med Jessica Stridh från Jönköping kommuns Energicenter.

Den 14 oktober arrangerade länsförbundet Vattendagen på Emåns Ekomuseum i Bodafors. Anna-Karin, Ivan och Pia deltog. Ett intressant program med medverkan av Peter Johansson från Emåförbundet och Mia Svedäng, sakkunnig för sötvatten på Naturskyddsföreningen.

Länsförbundet har också börjat ge ut ett nyhetsblad, Medlemsnytt, med aktuell information. Öppet brev till Länstrafiken om kollektivtrafiken i länet har skickats på initiativ av ett par kretsar i länet.

Föreningen Ingaryds Natur

Birgitta Nilsson, Anna-Karin Holmér och Elisabeth Lundberg har under året varit Jönköpingskretsens representanter i styrelsen för föreningen Ingaryds Natur. Elisabeth avtackades på årsmötet i april, då hon numera ingår i Huskvarnakretsen efter flyttning. Anna-Karin blev vald till ordförande i Ingaryds Natur på årsmötet. Jönköpingskretsen har därefter endast två platser i styrelsen för Ingaryds Natur. Jönköpingskretsens två ledamöter är ordförande och kassör, Huskvarnakretsen har tre ledamöter, inklusive vice ordförande, och Ingaryds Vänner har två ledamöter, inklusive sekreterare.

Ingaryds Natur har fått ett arv på 500 000 kronor efter Inga-Britt Allemark avsett för skötsel av gården. Kretsen deltog i Julmarknad på Ingaryd i slutet på november och arrangerade traditionsenligt en tipspromenad.

Tabergsgruvan

Kretsen samarbetar med Tabergsgruvan som arrangerar bland annat gruvvisningar och har ett geologirum och ett fladdermuseum. Vill du bli gruvguide? Kontakta Hans Fransson, 072-312 45 54. Webbadress till gruvan: <http://www.tabergsgruvan.se>

Ingaryd

Ingaryds gård, som ägs av Jönköpings- och Huskvarnakretsarna via föreningen Ingaryds Natur, har ett naturreservat med stor artrikedom. Aktiviteter ordnas av Föreningen Ingaryds Vänner. Kontaktpersoner är Roland Gunnarsson, 070-389 27 29.
www.ingarydsvanner.ingaryd.se och www.ingaryd.se

Studiefrämjandet

Kretsen samarbetar med Studiefrämjandet, där Naturskyddsföreningen är medlemsorganisation.

Kommunikation

Vi har under året kommunicerat med medlemmar och allmänhet genom Kretsnytt, medlemsbrev en gång per månad, hemsida, Facebook och Instagram.

För att få månadsbrev måste du ge oss din e-postadress!

Naturskyddsföreningen
Jönköping

BOKSLUT FÖR ÅR 2023

Behållning vid årets början

Kassa		0:00	
Bankkonto	217 635 032	70 302,08	
SHB Räntefond	945 871 465	37 222,81 ¹⁾	
Summa		107 524,89	107 524,89

Inkomster

Återbäring Naturskyddsför.-riks	25 740,00		
Räntor	0,00		
Värdeändring Räntefond	<u>1 652,98</u>		
Summa	27 392,98	27 392,98	

Utgifter

Mötesverksamhet	-7 401,13		
Kretsprogram	0,00		
Kretsnytt	0,00		
Porton/Kuvert m.m.	0,00		
Reseersättningar/Kursavgifter	-1 104,50		
FridaysForFuture	0,00		
Utfärder inkl. Natursnokar	0,00		
Övriga kostnader	-8 123,00		
Summa	-16 628,63	<u>-16 628,63</u>	

Överskott **10 764,35**

Årets resultat **10 764,35** **10 764,35**

Behållning vid årets slut

Kassa		0:00	
Bankkonto	217 635 032	79 413,45	
SHB Räntefond	945 871 465	38 875,79 ²⁾	
Summa			118 289,24

Räntefond

1) Marknadsvärde 2023-01-01: 37 222,81

2) Marknadsvärde 2023-12-31: 38 875,79

Ökning: 1 652,98

Jönköping 2024-01-10

Naturskyddsföreningen i Jönköping

Anna-Karin Holmér
Ordförande

Pia Larsson
Kassör

Naturskyddsföreningen

Program 2024

När vi genomför ändringar och tillägg i programmet under året informerar vi om det via hemsidan, Facebook och månadsbrevet till medlemmarna per e-post.

21 jan	Vinterfågelvandring med Fågelklubben
22 jan	Café Planet – Studiefrämjandet. En kväll om vätgas
12 feb	Mingel för medlemmar och andra nyfikna
20 feb	Studiecirkel på tema Klimatsmat mat – första träffen. Kristinagården
29 feb	Café Planet – Klimat, konsumtion och lite dåligt samvete?
5 mars	Studiecirkel Klimatsmat mat
7 mars	Årsstämma med Jönköpingskretsen
19 mars	Studiecirkel Klimatsmat mat
26 mars	Föredrag i Fokus – Världens energimöjligheter med Tomas Kåberger
2 april	Studiecirkel Klimatsmat mat
8 april	Årsstämma med Ingaryds Natur på Ingaryds gård i Tenhult
11 april	Ingaryds Vänner: Mossor och lavar med Henrik Kullberg från Botaniska sällskapet
13 april	Länsförbundsstämma i Vetlanda
22 april	Föredrag i Fokus. Tomas Bannerhed
27 april	Eventuellt Bytardag
3-5 maj	Rikskonferens i Jkpg. Skydda det som inte får försvinna. Samtal vid Vätterns strand.
19 maj	Evenemang i Huskvarna Folkets park inför Biologiska mångfaldens dag 22 maj.
24 aug prel.	Regional upptakt för Miljövänliga veckan på tema Kläder.
3 sept	Medlemskväll/Mingel för medlemmar och andra nyfikna
19-29 sept	Skogs dagar. Aktiviteter planeras troligen till någon av helgerna.
28 sept - 6 okt	Miljövänliga veckan, vecka 40. Tema Kläder
24 nov	Julmarknad på Ingaryd

Nationella kampanjer

25 mars–12 maj	Operation: Rädda bina
8 april–23 juni	EU-valet
27 april	Klädbytardagen
2 sept–13 okt	Max 5 (Modeindustrin)
28 sept – 6 okt	Green Action Week - Miljövänliga veckan
21 okt–1 dec	Stoppa PFAS

Se vår hemsida, Facebook & instagramkonto för mer information:

<http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se>

[facebook.com/naturskyddsforeningenjonkoping](https://www.facebook.com/naturskyddsforeningenjonkoping)

[@natur_jkpg](https://www.instagram.com/natur_jkpg)

Aktiviteter på INGARYDS GÅRD

Se www.ingarydsvanner.ingaryd.se

TABERGSGRUVAN

<http://www.tabergsgruvan.se>